

ස්වාභාවික උරුම සංකල්පය යටතේ සංචාරක කටයුතු සඳහා ප්‍රවර්ධනය කළහැකි වියැකී යන කිරල කැළේ තෙත්බිම

එම්.එම්.පී.එම්. මාරසිංහ¹

සංවේදී පරිසර පද්ධති අතර සුවිශේෂී පරිසර පද්ධතියක් ලෙස තෙත්බිම් පරිසරය හඳුන්වාදිය හැකි අතර දක්ෂිණ ශ්‍රී ලංකාවේ කඩොල් කැළේ තෙත්බිම හෙවත් කිරල කැළේ තෙත්බිම භෝලෝසින සමුද්‍රතල විපර්යාස කාල වකවානුව තුළ නිර්මාණය වූ මාතර දිස්ත්‍රික්කයට අයත් ග්‍රාමසේවා වසම් 11 කට අයත් හෙක්ටයාර 490 භූමි ප්‍රමාණයකින් වට වූ පරිසර පද්ධතියකි. කිරල කැළේ තෙත්බිම යනු කඩොලාන ශාක විශාල සංඛ්‍යාවකට උරුමකම් කියන ඉහළ ජෛව විවිධත්වයක් හිමි හා සංචාරක කර්මාන්තය හරහා ඉහළ ප්‍රතිලාභ ලබාගත හැකි කේන්ද්‍රස්ථානයක් පමණක් නොව පාරිසරික උරුම පද්ධතියක් ලෙස හැදින්විය හැකිය. එවැනි තෙත්බිමක මානව කාරක බලපෑම් හමුවේ ජෛව විවිධත්වය මෙන්ම සම්පත් විභවතාව කෙටි කාල වපසරියක් තුළ විනාශ වූයේ කෙසේ ද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව ලෙස තෝරාගෙන මෙම අධ්‍යයනය සිදුකර ඇත. මෙහි පර්යේෂණ අරමුණ ලෙස කිරල කැළේ තෙත්බිම මානව බලපෑම් හා නව සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම හමුවේ ජෛව විවිධත්වය මෙන්ම සම්පත් විභවතාව කෙටි කාල වපසරියක් තුළ වියැකීයාමේ තර්ජනය තුළින් පැන නැගී ඇති ගැටලු අධ්‍යයනය කිරීම සිදු කරන ලදී. භූගෝල විද්‍යාත්මකව සකස් වූ ඉතිහාසයක්, සංචාරක විභවතාව වර්ධනය කළ හැකි ස්වාභාවික උරුම සංකල්පයක් ලෙස ප්‍රවර්ධනය කළ හැකි ස්ථානයක් ලෙස ද මෙය හැදින්විය හැකිය. මෙම පර්යේෂණය සඳහා ද්විතියික දත්ත රැස්කිරීම ක්‍රමවේදය ඔස්සේ දත්ත රැස්කර ඇත. පුස්තකාල පරිශීලනය හරහා ද්විතියික දත්ත මූලාශ්‍රය ඔස්සේ පොත්පත්, සඟරා අධ්‍යයනය කර දත්ත විශ්ලේෂණාත්මකව ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙහිදී තෙත්බිමෙහි ජෛව විවිධත්වය හා සම්පත් විභවතාව අක්‍රමවත් සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම හා මානව කාරක බලපෑම හමුවේ විනාශ වන කිරල කැළේ වටිනාකම පිළිබඳ මෙහිදී විවරණය කර ඇත. අක්‍රමවත් මානව කාරක බලපෑම් හා නිල්වලා සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම හමුවේ ජෛව විවිධත්වය මෙන් ම සම්පත් විභවතාව කෙටි කාල වපසරියක් තුළ වියැකී යන බව හඳුනා ගත හැකිය. සුවිශේෂී භූගෝලීය කලාපයක් වූ කිරල කැළේ අනාගත පරපුර වෙත අහිමි වීමට ඉඩ නොදී කළමනාකරණය හා සංරක්ෂණ ක්‍රමෝපායන් තුළින් සංචාරක කර්මාන්තය වර්ධනය කළ හැකි ඉහළ විභවතාවයකින් යුත් ප්‍රදේශයක් බව නිගමනය කළ හැකිය. මෙම පරිසර පද්ධතියේ වටිනාකම මනා ලෙස වටහා ගෙන මානව මැදිහත් වීම හරහා කළමනාකරණය හා සංරක්ෂණ ක්‍රමෝපායන් තුළින් පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය තෙත්බිම ආශ්‍රයෙන් ප්‍රවර්ධනය කර සංවර්ධන ප්‍රතිලාභ ලබාකර ගැනීමට මඟපෙන්වීම මෙම අධ්‍යයනයෙන් සිදුකර ඇත.

ප්‍රමුඛ පද : තෙත්බිම, ජෛව විවිධත්වය, මානව කාරක, කළමනාකරණය, ප්‍රතිලාභ.

¹ දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය. madhurangapriyashantha49@gmail.com